

Revistă pentru românii de pretutindeni editată de Centrul de Studii pentru Resurse Românești
Contact: office@centruldestudii.ro

Declarația independenței Kosovo în Parlamentul de la Priștina

Cioroianu vorbește română - Voronin se agață de „moldovenească”	pag. 2-3
Voronin nu știe ce să facă cu legea cetățeniei	pag. 4
Un academician rus desființează „limba moldovenească”	pag. 4
Ziarist hărțuit de procuratura de la Chișinău	pag. 5
Românii din Timoc - arestați pentru o slujbă religioasă în limba română	pag. 6
Preoții expulzați câștigă	pag. 7
Stema Moldovei - în pericol	pag. 7
Generația căreia i s-a furat viitorul	pag. 8

Kosovo declanșează separatismul

Parlamentul albanezilor de la Priștina a votat pe 17 februarie 2008 declarația de independență a provinciei sârbe. „Kosovo întoarce o nouă pagină în istorie. Dorim un stat democratic pentru toți cetățenii, în cooperare cu comunitatea internațională”, a spus președintele parlamentului kosovar Jakup Krasniqi.

Rusia a denunțat imediat declarația independenței Kosovo și a solicitat o reuniune de urgență a Consiliului de Securitate al ONU, informează Reuters. Ministrul rus de externe a precizat că se așteaptă ca forțele ONU și NATO din Kosovo să anuleze declarația parlamentului kosovar.

Poziția României privind independența provinciei Kosovo a rămas una de respingere a independenței. Premierul sârb Vojislav Kostunica a declarat ieri Kosovo un „stat fals” și a apreciat că:

„Niciodată nu a fost mai clar de ce a fost bombardată sălbatic Serbia de către NATO. Președintele american George Bush este răspunzător împreună cu aliații săi europeni și ei vor fi pentru totdeauna pe lista neagră a Serbiei”. Președintele ceh, Vaclav Klaus, a avertizat duminică, la Praga, asupra riscurilor declanșării unui „efect de domino” în Europa după declarația independenței Kosovo.

Abhazia și Osetia de Sud, cele două regiuni separatiste ale Georgiei, au anunțat duminică, după proclamarea independenței Kosovo, că vor cere Rusiei și ONU să le recunoască independența. Guvernul regional basc a apreciat că proclamarea independenței Kosovo, respinsă de Guvernul spaniol, constituie o „lecție de urmat” în materie de reglementare a „conflictelor de identitate”.

Independența provinciei Kosovo va consolida încercarea regiunii separatiste

Nagorno-Karabakh, sprijinită de armeni, de a fi recunoscută ca stat, a declarat premierul armean Serzh Sargsyan, într-un interviu acordat agenției de presă Reuters. Sargsyan a stabilit o legătură între provincia sârbă, care își va proclama duminică independența, și Nagorno-Karabakh, unde separatiștii etnici armeni s-au separat de Azerbaidjan într-un război din anii '90, însă nu au obținut recunoaștere internațională. Reprezentanții comunității maghiare din România consideră proclamarea independenței Kosovo un precedent care va accelera obținerea autonomiei Ținutului Secuiesc. Atât UDMR, cât și radicalii maghiari, au anunțat că vor încerca, pe căi diplomatice, să folosească în beneficiul comunității lor modelul Kosovo, prin care se „recunoaște la nivel european dreptul la autodeterminare”.

George DAMIAN

Cioroianu vorbește română - Voronin se agață de „moldovenească“

La întâlnirea de la Munchen, cei doi oficiali au avut un schimb de replici asupra indentității lingvistice

Ministrul de Externe Adrian Cioroianu l-a întrebat la conferința de securitate de la Munchen pe președintele moldovean Vladimir Voronin dacă Republica Moldova nu ar fi avantajată în ceea ce privește integrarea în UE de faptul că limba oficială este aceeași cu a unui stat membru al Uniunii. Potrivit ministrului român, Voronin a răspuns precizând că știe că este vorba despre două limbi identice, dar a adăugat că, în opinia sa, limba moldovenească a apărut înaintea limbii române și de aceea va susține întotdeauna existența unei limbi moldovenești.

Datoria morală a României

Încercând să contracareze acuzațiile potrivit cărora politicile Bucureștiului încearcă să submineze suveranitatea statală a Moldovei, ministrul român de externe român Adrian Cioroianu a susținut într-un interviu acordat serviciului pentru România și Moldova al Radio Europa Liberă că România promovează relațiile între vecina sa mai săracă și Bruxelles și face din aderarea Moldovei la UE una din prioritățile politicii sale externe.

În opinia lui Cioroianu, România are „datoria morală“ să încurajeze aceste relații, în pofida faptului că dialogul București - Chișinău a devenit din ce mai tensionat în ultimii ani, pe măsură ce Bucureștiul și Chișinăul au ales căi diferite. Șeful diplomației române este de părere că dificultățile intervin ca urmare a legăturilor culturale strânse dintre cele două state și a evoluțiilor lor divergente. În timp ce România este unul dintre statele cel mai recent intrate în UE, fosta republică sovietică, considerată drept cea mai săracă țară din Europa, oscilează între Est și Vest. Cioroianu susține că Bucureștiul speră să poată ajuta Moldova să scape de „toanele rele“, prin dezvoltarea unor relații mai strânse cu Uniunea Europeană.

„În calitate de vecin, de stat prieten care cunoaște ce înseamnă să depășești dificultățile tranziției, dar și avantajele unei relații mai strânse cu UE, România crede că este datoria sa morală se mențină printre prioritățile agendei sale această problemă a Republicii Moldova, așa cum spun cetățenii săi“, a precizat Cioroianu. „Sperăm să vedem relații mai strânse între Chișinău și Bruxelles, în special la nivelul autorităților centrale moldovene“, a adăugat oficialul român. Potrivit RFE/RL, deși președintele

moldovean Vladimir Voronin și-a exprimat dorința ca țara sa urmeze un traseu care vizează integrarea în Europa Occidentală, el a fost reticent în a se folosi relațiile cu România pentru a pași pe acest drum.

Furie la Chișinău

Anul trecut Chișinăul a acuzat Bucureștiul de subminarea suveranității statale a Moldovei, prin oferirea de pașapoarte românești cetățenilor moldoveni în căutarea unor oportunități economice mai bune. Retorica Chișinăului a devenit din ce în ce mai dură pe măsură ce Voronin s-a înfuriat în urma relatărilor că peste jumătate de milion de moldoveni au aplicat pentru cetățenia română, amenințând să aducă problema în fața oficialilor europeni. De cealaltă parte, Cioroianu susține că Bruxellesul nu s-a plâns de atitudinea Bucureștiului față de Chișinău. „Din punctul de vedere al Bruxellesului, politica României față de Moldova a fost corectă“, susține ministrul. „Evident, am fost întrebați despre numărul de cetățenii românești restituite, aprobate pentru cetățenii moldoveni, sau despre ritmul acordării vizelor de călătorie pentru cetățenii moldoveni, deoarece au existat câteva mesaje din partea Chișinăului, care au prezentat, din nefericire, situația într-un mod extrem de exagerat“, a ținut să sublinieze oficialul român. Cioroianu a remarcat totodată că „în ultimii 17 ani, România a oferit doar 100.000 de pașapoarte românești moldovenilor care au fost cetățeni români înainte de Al Doilea Război Mondial și descendenților lor“.

Problema vizelor

Mulți moldoveni s-au plâns însă de cozile lungi și de corupția sistemului de vize românești. Deși apără procedura, Cioroianu recunoaște că Bucureștiul caută să rezolve hibebe din sistem. „În mod evident, interesul pentru vize este mare. Am reușit să dobândim un nou consulat la Chișinău și suntem capabili acum să acordăm 1.000 de

vize pe zi”, precizează ministrul de externe, subliniind că în momentul de față cozile au dispărut și nu mai există „interventii” pentru acordarea vizelor. Reformele în sistemul de acordare a vizelor, subliniază Cioroianu, „sunt supuse unor deliberări interne” și nu o consecință a faptului că România a fost criticată. „Vreau să fiu foarte clar: România nu a primit muștrări pentru această situație”, susține ministrul. „Este adevărat că am fost întrebați uneori dacă unele semnale de la Chișinău erau reale sau nu; ele erau mai degrabă exagerate, însă nu mai vreau să comentez pe marginea acestui subiect”, a precizat ministrul român de externe. Cioroianu a remarcat că Parlamentul European a făcut deja pași pentru a ajuta Chișinăul, urmând să permită în curând cetățenilor moldoveni care dețin vize Schengen să tranziteze România fără a avea nevoie de viză, deși România nu face încă parte din zona de liberă circulație Schengen.

Voronin o ține pe-a lui

Președintele moldovean Vladimir Voronin a declarat în cadrul discuțiilor purtate duminică la Conferința pentru securitate de la Munchen că nu va renunța la „limba moldovenească” și la trecutul comunist de dragul integrării europene. Declarația a fost preluată de agenția de presă rusă RIA Novosti, care scrie că afirmația președintelui Voronin a survenit ca replică la o întrebare a ministrului român de externe Adrian Cioroianu adresată liderului moldovean și care pune problema dacă recunoașterea de către Chișinău a limbii române și distanțarea de trecutul comunist nu ar ușura drumul Republicii Moldova către UE. Potrivit RIA Novosti, președintele moldovean a răspuns - „Vă mulțumesc pentru întrebarea dvs. și voi răspunde pentru a mia oară și sunt gata să vă repet de un miliard de ori că denumirea limbii unui stat este o chestiune care ține exclusiv de poporul acelei țări”. Vladimir Voronin a adus în continuare ca argument recensământul din 2004, când, a spus el, 84% din cei chestionați s-au declarat moldoveni. Liderul de la Chișinău a adăugat că peste un an Moldova va împlini „650 de ani de existență”, în timp ce România, în viziunea sa, „are doar 170”. De aceea, a continuat Voronin, „e absurd să discutăm ce a fost mai întâi oul sau găina”. Voronin a recunoscut însă că „limba moldovenească” și limba română sunt absolut identice, dar a subliniat că „fiecare țară are dreptul să o numească așa cum consideră necesar”. „Noi am trăit cu limba moldovenească și vom trăi cu ea mai departe”, a insistat Voronin.

În privința influenței trecutului comunist asupra posibilității de aderare a Republicii Moldova la UE, liderul comunistilor de la

Chișinău a afirmat că „această influență este cea mai pozitivă”, adăugând că în perioada sovietică „au fost nu numai lucruri negative, ci și multe lucruri bune”. „Nouă ne este de folos această experiență pozitivă. Nu îți poți renege trecutul, istoria, părinții”, a mai afirmat Vladimir Voronin, apreciind că, „fără cunoașterea și păstrarea trecutului nu poate fi viitor”.

Apropiere de Moscova

În ceea ce privește relațiile cu Moscova, Voronin a recunoscut că „Republica Moldova are probleme nerezolvate cu Federația Rusă”. „Rusia cunoaște aceste probleme, le știm și noi, le știu și alții. Haideți să rezolvăm împreună aceste probleme, inclusiv cea transnistreană”, a spus Voronin. În opinia sa, „după rezolvarea problemei transnistrene, Moldova se va dezvolta și treptat va deveni egală cu celelalte state din marea familie europeană”. În același cadru, șeful statului moldovean a respins aprecierile conform cărora Republica Moldova este o țară foarte săracă. „Depinde cum înțelegem sărăcia. Imposibilitatea de a-ți asigura hrana și de a-ți asigura o locuință sau de a-ți cumpăra un palat și de a avea mașină luxoasă. Moldova are cel mai bogat pământ din Europa, dar nu a avut posibilitatea din cauza mai multor probleme să se ocupe cum trebuie de el. Nu

suntem deloc săraci, încă nu ne-am pus pe treabă cum trebuie. Suntem chiar foarte bogați”, a mai afirmat Vladimir Voronin.

În discursul rostit în prima zi a Conferinței, Voronin a vorbit de o „politică a euroterapii”, benefică pentru Republica Moldova, de faptul că Transnistria a avut de câștigat de pe urma apropierii Chișinăului de Uniunea Europeană, propunând pentru acest proces termenul de „reglementare prin euromodernizare”. El a reluat afirmațiile potrivit cărora rezolvarea crizei transnistrene devine tot mai posibilă, a vorbit despre „reacții creatoare” și a prezentat o imagine a Moldovei unificate, care își păstrează statutul de țară neutră, care dispune de forțe de menținere a păcii și de acces pe piețele europene și din Comunitatea Statelor Independente. El a afirmat că „războaiele informaționale, interpretările divergente privind identitatea statală și națională a Moldovei” par a pune această țară „sub un mare semn de întrebare”. „Constatăm, cu părere de rău, că atunci când vine vorba de Moldova, se repun pe tapet cele mai perimate doctrine geopolitice și cele mai extravagante scenarii de viitor. Moldova este suspectată că s-ar afla într-o înțelegere asimetrică sau alta. Și, adesea, mulți văd numai în aceasta una din soluțiile definitive pentru principala problemă a statalității moldovenesti”, a mai spus președintele de la Chișinău.

George DAMIAN

Voronin nu știe ce să facă cu legea cetățeniei

Legea cetățeniei, adoptată de parlamentul de la Chișinău la începutul lunii decembrie 2007 și care prevede incompatibilitatea unor funcții publice cu deținerea dublei cetățenii, a fost respinsă de președintele Vladimir Voronin și trimisă spre reexaminare parlamentului.

În scrisoarea adresată șefului legislativului moldovean, președintele Voronin subliniază că „pentru a asigura compatibilitatea acestei legi în cadrul normativ al Consiliului Europei este necesar de a solicita și opinia experților acestui organism internațional”. Președintele moldovean mai amintește că Republica Moldova este parte la Convenția europeană cu privire la cetățenie

și la Convenția privind prevenirea cazurilor de apatridie. „Convențiile menționate, adaugă președintele Voronin, stabilesc principiile și regulile care determină drepturile și îndatoririle persoanelor care posedă simultan două sau mai multe cetățenii și acordă o deosebită atenție egalității tuturor în fața legii”.

„Consider că este necesară examinarea suplimentară a prevederilor legii în cauză prin prisma onorării principiilor și valorilor democratice, ținând cont de necesitatea respectării prevederilor constituționale privind apărarea independenței și securității statului”, spune Vladimir Voronin în nota trimisă

președintelui parlamentului. Aceste aspecte fuseseră subliniate și de parlamentarii de opoziție la discutarea proiectului de lege, dar toate propunerile lor au fost respinse de majoritatea parlamentară comunistă. Analistii și experții locali au apreciat că noua lege îi viza în special pe moldovenii care dețin și cetățenie română, chiar dacă în Republica Moldova sunt aproximativ 45.000 de cetățeni care dețin și cetățenie rusă. Ei semnalau însă faptul că, în timp ce Bucureștiul publică în Monitorul Oficial datele privind acordarea cetățeniei române, Moscova face acest lucru în mod discret.

Serghei Kapîta: „Este limba română și n-ai ce-i face”

Un academician rus desființează „limba moldovenească”

Revista „Natura” a publicat în ultimul său număr un interviu cu Serghei R. Kapîta, academician rus de origine basarabeană, realizat de directorul Bibliotecii Naționale a R. Moldova, Alexei Rău. Mare i-a fost mirarea când fizicianul rus, care la 14 februarie, împlinește 80 de ani, i-a răspuns în limba română la întrebări, chiar dacă acesta nu s-a născut în Basarabia, ci în Marea Britanie. Vă propunem un fragment din interviul lui Alexei Rău în care academicianul Kapîta vorbește, între altele, și despre situația lingvistică din Basarabia.

- Stimate domnule academician, sunteți descendent din viță basarabeană. Mai țineți vreo legătură cu baștina strămoșească?

- „Vreo legătură” e prea puțin spus. Precum vedeți, vă răspund în limba română, pe când dvs. m-ați întrebat rusește...

- Astăzi sunteți pus pe surprize...

- La ce vă referiți?

- Am în vedere, mai întâi, comunicarea pe care ați prezentat-o în cadrul acestei conferințe internaționale, prilejuită de aniversarea a 170-a a Bibliotecii de Stat a Rusiei, făcând un adevărat fureur. Și a doua surpriză este că vorbiți atât de bine limba noastră...

- Iată că și dvs., când vă referiți la această limbă, recurgeți la exprimarea eufemistică. Academicianul Piotrovski, un mare romanist și un foarte bun prieten al

familiei noastre, a tot vorbit despre situația lingvistică din Basarabia, inclusiv despre felul acesta al multor intelectuali, iscat din rațiuni de circumspecție politică, desigur, de a ocoli numele ei cel adevărat. Dar ea este limba română și n-ai ce-i face. Bovarismul politicianilor de la Chișinău, care poate fi numit cu un cuvânt mult mai dur, numai că nu-mi pot permite să cobor atât de jos, întreținut, ba nu - generat de o seamă de politicieni chiar de aici, de la Moscova, este o mostră de ignoranță agresivă. Eu nu cred că în condițiile creșterii nivelului de instruire și ale democratizării opacitatea obscură a acestor grupări șovine nu va fi dezamorsată definitiv. Lucrul acesta, însă, depinde de vorbitorii acestei limbi, în primul rând, de intelectualii de la voi care trebuie să spună adevărul. Iar dacă „a spune adevărul” vi se pare o expresie cam bombastică, atunci

țineți-vă de ceea ce se numește demnitate intelectuală. Eu, fiind departe de locurile de baștină ale străbunicilor mei, țin la această limbă tocmai din acest sentiment de demnitate, care include, pentru un intelectual, și datoria de a cunoaște și de a vorbi limba mamei care i-a dat viață și l-a crescut. Dacă bunelul și bunica erau basarabeni vorbitori de limbă română, dacă tatăl meu și mama mea au fost la fel, chiar dacă, în virtutea situației lor, nu au prea avut condiții să se și afirme în această limbă, cum puteam eu să fiu altfel? Mai mult chiar, deși m-am născut și am crescut departe de Basarabia, am mers pe urmele tatei și mi-am luat și eu o soție basarabeană, de prin părțile Sorociei, așa încât, atunci când ne retragem în căminul nostru familial, mai vorbim și românește. Am și mers împreună, de câteva ori, când eram mai tineri, în oșpete la părinții și la rudele soției mele.

(...)

- Vă mulțumesc pentru interviu.

Iar eu vă mulțumesc pentru invitație și vă rog să transmiteți cititorilor revistei „Magazin bibliologic” urările mele de fericire și de mai bine. Mai ales cititorilor de prin părțile Sorociei, oameni despre care am niște amintiri de neșters.

Preluare după „Jurnal de Chișinău”

Ziarist hărțuit de procuratura de la Chișinău

Directorul ziarului „Timpul“ a fost acuzat de incitare la „vrajbă și dezbinare națională“

Procuratura Generală a Republicii Moldova a deschis pe 12 februarie dosar penal împotriva lui Constantin Tănase, pe motiv că, declarațiile făcute de acesta la un miting din centrul Chișinăului, au îndemnat la „vrajbă și dezbinare națională“, au afectat „relațiile sociale privind buna conviețuire a cetățenilor statului și au lezată onoarea și demnitatea reprezentanților națiunii rusești, punând în pericol securitatea publică“. Jurnalistul cu riscă o amendă de până la 450 de dolari sau o pedeapsă cu închisoarea de până la trei ani.

Constantin Tănase a declarat în timpul mitingului din 3 februarie, organizat în centrul Chișinăului de Uniunea Jurnaliștilor din Moldova pe tema relației dintre Moldova și NATO, că „Republica Moldova trebuie să scape nu doar de Voronin și comuniști, ci și de ruși, pentru că, a spus el, atâta timp cât Republica Moldova se va afla sub influența Rusiei, vom mai face astfel de mitinguri încă 20 de ani“. Declarația a fost reluată trunchiat de unele agenții de presă ruse și interpretată ca un atac împotriva etnicilor ruși din Moldova. Directorul ziarului „Timpul“ - cel mai important cotidian de opoziție de la Chișinău, cu o apariție de cinci ori pe săptămână și cu cel mai mare tiraj - a explicat în cadrul unei conferințe de presă, că declarația sa nu făcea în nici un fel aluzie la minoritatea rusă din Republica Moldova, ci la Rusia și la prezența armatei rusești în Transnistria. „Nu a fost nici o aluzie la minoritatea rusă din Republica Moldova, cu atât mai mult nu a fost vorba de îndemnuri la ‘atătarea vrajbei și dezbinării naționale’“. Dimpotrivă, în situația prezenței armatei rusești pe teritoriul nostru național, ieșirea Republicii Moldova din sfera influenței Moscovei este o condiție a dispariției vrajbei naționale“, a afirmat Constantin Tănase.

Tănaze acuză

Scopul urmărit de puterea comunistă, a subliniat el, „este acela de a discredita una dintre cele mai importante publicații de limba română din Republica Moldova - iar prin aceasta, întreaga presă independentă și toată breasla jurnaliștilor independenți din Moldova - și de a acuza România că, chipurile, sprijină financiar publicații xenofobe, care ‘atătă vrajba’“. În opinia jurnalistului, acuzațiile ce i

se aduc ar trebui redirecționate spre conducerea de vârf a Republicii Moldova, ea fiind cea care, în realitate, „atătă vrajba și ura“, care dezbină societatea moldoveană, prin atacurile lansate împotriva României și a tot ceea ce e românesc în Moldova, cu speranța de a face pe placul Moscovei. „Nu eu, ci Voronin a declarat război Mitropoliei Basarabiei, etnicilor români majoritari din Republica Moldova, intelectualității pro-române pe care a etichetat-o drept ‘clacă unionistă’ ș.a.m.d. Voronin poartă război cu România, cu românii din Moldova, cu limba română și istoria românilor, cu administrațiile locale necontrolate de comuniști, cu ploile care vin de peste Prut ș.a.m.d., și toate acestea le face ca să rămână în grațiile Moscovei, în speranța că rușii îi vor oferi azil politic când vor veni vremuri triste pentru el

și familia sa“, a declarat Constantin Tănase.

Atrăgând atenția asupra faptului că acțiunile puterii comuniste moldovene dovedesc grave și periculoase disfuncționalități ale democrației în Republica Moldova într-un an preelectoral, directorul ziarului Timpul a făcut apel la solidaritatea jurnaliștilor din presa democratică pentru apărarea dreptului la libera exprimare, manifestându-și în același timp speranța că ambasadele străine și organismele internaționale monitorizează toate aceste derapaje. Constantin Tănase este cunoscut în presa de la Chișinău pentru atitudinea sa față de regimul comunist al lui Vladimir Voronin, editorialele sale apărute în cotidianul cu cel mai mare tiraj din Republica Moldova conținând critici aspre la adresa actualei puteri.

Românii din Timoc - arestați pentru o slujbă religioasă în limba română

Drepturile creștinilor români din Timoc continuă să fie încălcate în mod inexplicabil de autoritățile bisericești din Serbia, transmite Rompres. Protopopul protoieriei Dacia Ripensis, Bojan Alexandrovic, într-o declarație făcută la începutul lunii februarie și-a arătat indignarea față de agresiunile la care sunt supuși credincioșii români din Timoc ori de câte ori solicită respectarea orânduierilor bisericești, motiv pentru care a cerut intervenția promptă a președintelui Republicii Serbia, Boris Tadic, pentru a-l convinge în primul rând pe episcopul Serbiei, Iustin, să permită oficierea în limba română mai ales a slujbelor de înmormântare.

Situație fără precedent

„Am făcut acest demers întrucât săptămâna trecută, mai precis în 24 ianuarie, ne-am confruntat cu o situație fără precedent. Doi polițiști, însoțiți de reprezentanții Bisericii Ortodoxe Sârbe, au arestat o familie din localitatea Gorneana, situată la circa 30 kilometri de orașul Bor, pentru că slujba de înmormântare pentru unul din membrii acesteia a fost oficiată în limba română“, a precizat Alexandrovic, adăugând că este pentru a doua oară în acest an când ortodocșii români din Valea Timocului sunt intimidati și li se cere să renunțe la tradiție.

În același context, preotul Bojan Alexandrovic, aflat pe lista neagră a Bisericii Ortodoxe Sârbe pentru faptul că a încălcat canoanele acesteia construind în 2005, în localitatea Malainița, prima biserică

românească după 170 de ani, a arătat că a venit vremea ca Serbia ortodoxă să dovedească faptul că este a cetățenilor ei și nu a unor grupuri de interese din Biserica Ortodoxă Sârbească. Protopopul Bojan Alexandrovic este hotărât să sprijine construirea în Valea Timocului și în celelalte regiuni istorice din Serbia de sud-est a altor trei biserici unde românii să se poată închina și să se roage în limba română.

Românii din Timoc în Parlamentul European

Europarlamentarul PD, Roberta Anastase a apreciat pe 27 octombrie 2007 că etnicilor români din Serbia le sunt refuzate și ignorate toate drepturile lingvistice, declarație făcută cu ocazia votului pentru planul de acțiune UE-Serbia. „Situația din Serbia încă nu oferă condițiile necesare pentru o veritabilă conviețuire inter-etnică, iar cazurile de încălcare flagrantă a drepturilor minorităților sunt grave. Mă refer la un exemplu concret: cel al neglijării drepturilor comunității românești și vorbitorilor de limbă română din Serbia, mai ales în Valea Timocului și Voivodina. Pot doar să constat astăzi, cu regret, că acestora le sunt refuzate și ignorate toate drepturile lingvistice, fie că vorbim de educație sau de practicarea cultelor religioase în limba română“, a explicat Roberta Anastase. În acest context, europarlamentarul român a subliniat necesitatea ca Uniunea Europeană să aibă în vedere cazurile de încălcare a normelor comunitare. „Un mesaj clar trebuie transmis Serbiei: numai o Serbie cu adevărat multietnică, ce asigură înțelegerea între comunități și toleranță reciprocă, poate fi considerată cu adevărat europeană. Serbia trebuie să preia modelul României de integrare a minorităților“, a concluzionat Roberta Anastase.

Preoții expulzați câștigă în justiție

Un al doilea preot român din cei patru expulzați la sfârșitul anului trecut de către autoritățile din Republica Moldova poate reveni la parohia sa, după ce Curtea de Apel din Cahul a decis pe 8 februarie că acesta nu se face vinovat de acuzațiile aduse de poliția locală în cele două procese intentate. Este vorba de preotul Iulian Budescu de la parohia Manta din raionul Cahul, acuzat de poliția locală că ar fi încălcat regimul de sedere și că ar fi participat ilegal la procesiunea „Drumul Crucii”.

În primul dosar, Curtea de Apel a anulat hotărârea judecătorească Cahul prin care preotul Iulian Budescu era acuzat de încălcarea legilor Republicii Moldova, trimițând dosarul spre reexaminare. În al doilea proces legat de „Drumul Crucii”, procesiunea organizată de enoriași la 8 ianuarie pe traseul Giurgiulești-Cahul, în semn de protest față de

expulzarea preoților, dosarul a fost casat, Curtea apreciind că plângerea depusă de poliție împotriva preotului Iulian Budescu nu avea un temei legal. Patru preoți și o călugărită, slujitori în cadrul Mitropoliei Basarabiei, toți cetățeni români, au fost expulzați din Republica Moldova în preajma sărbătorilor de Crăciun pe stil vechi pe motiv că ar fi încălcat normele de sedere. Deși expulzat, preotul Iulian Budescu a refuzat să părăsească teritoriul Republicii Moldova și a contestat decizia la Curtea de Apel.

La 29 ianuarie, tot Curtea de Apel Cahul a decis că preotul Ionel Bâgea, paroh al Bisericii Vadul lui Isac din raionul Cahul, expulzat la sfârșitul anului trecut din Moldova, nu se face vinovat de încălcarea regimului de sedere, așa cum indica verdictul primei instanțe judecătorești. Expulzarea preoților români a intervenit în urma

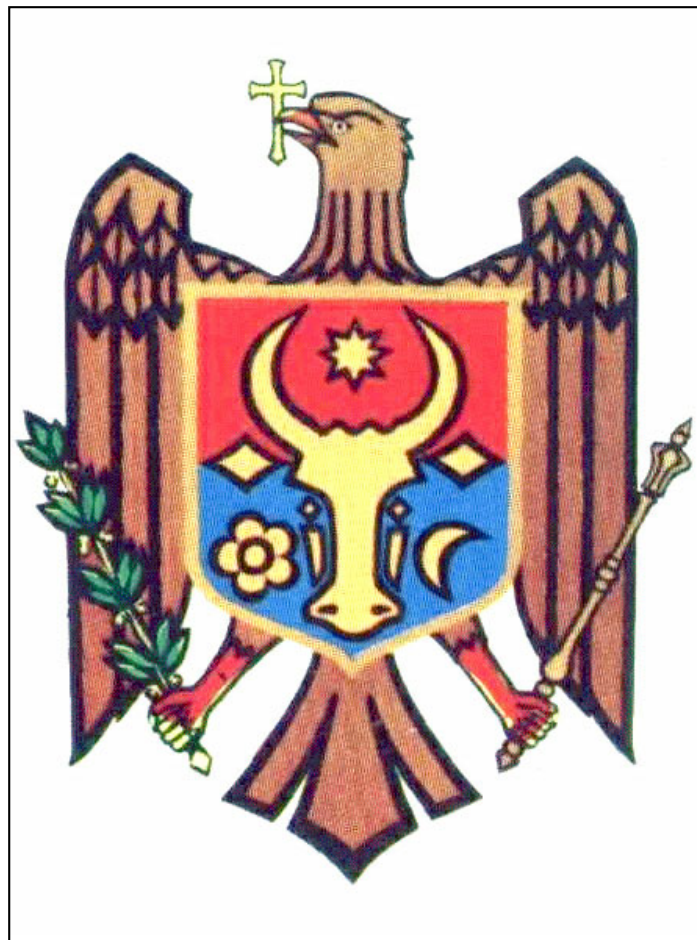
acuzațiilor repetate lansate la adresa Mitropoliei Basarabiei de către președintele Vladimir Voronin, acesta amenințând chiar cu scoaterea ei în afara legii pe motiv că ar fi un pericol pentru „statalitatea moldovenească”. Mitropolitul Basarabiei, IPS Petru, a semnalat instituțiilor europene declarațiile făcute de președintele Vladimir Voronin, precum și acțiunile de intimidare împotriva preoților și enoriașilor din cadrul parohiilor aparținând Mitropoliei Basarabiei, subordonată canonic Patriarhiei Române. Mitropolia Basarabiei a fost reactivată la 14 septembrie 1992 și admisă în legalitate de guvernul Republicii Moldova abia la 30 iulie 2002, ca urmare a unei hotărâri a Curții Europene a Drepturilor Omului din 13 decembrie 2001, care devine definitivă la 27 martie 2002.

Stema Moldovei - în pericol

Autorul stemei moldovenești, plasticianul Gheorghe Vrabie, se declară umilit de afirmațiile tot mai insistente din ultima vreme ale președintelui Vladimir Voronin conform cărora simbolurile Republicii Moldova ar fi fost impuse de la București, informează Rompres.

„Nu mi-e clar de unde pornesc aceste intenții ale președintelui țării, care este garantul Constituției. Aceste afirmații mă discreditează pe mine ca autor, mă umilesc”, a afirmat artistul pentru un post de televiziune de la Chișinău. „Aceste afirmații precum că simbolurile Republicii Moldova ar fi fost impuse de la București sunt incorecte. S-a cerut numai asistență tehnică și de idei”, a mai afirmat Gheorghe Vrabie. El a adăugat că, „dacă este vorba de procesul de soluționare a conflictului transnistrean și dacă acestea sunt condiții dictate de la Moscova, atunci situația este deosebit de gravă”. Gheorghe Vrabie a câștigat în anul 1990 concursul național de elaborare a stemei Republicii Moldova independente, proiectul fiind apoi aprobat de parlamentul de la Chișinău. Stema Republicii Moldova reprezintă un vultur, care ține în cioc o cruce, iar, în gheare, spre deosebire de stema românească, o ramură de măslin și un sceptru. Pe fundalul albastru-roșu este reprezentat și capul de bour, de pe stema cnezatului medieval al Moldovei.

Președintele Vladimir Voronin declara la sfârșitul anului trecut, în conferința de presă de bilanț, că statalitatea Republicii Moldova trebuie și va fi consolidată, iar în acest context anunța că urmează să fie revizuită și simbolică statului moldovenesc. „Aceași viziune trebuie adoptată și atunci când vorbim de studierea limbii moldovenești și a istoriei Moldovei în instituțiile noastre de învățământ”, mai afirma președintele de la Chișinău. Liderul comunist de la Chișinău sublinia că simbolică statului trebuie să reflecte independența și suveranitatea țării, precizând că în scurt timp în parlament va fi pusă în discuție modificarea actualei steme a Republicii Moldova, care, potrivit lui Voronin, a fost adoptată de către legislativul din 1990 prin „înșelăciune”.

Românii din Ungaria

Generația căreia i s-a furat viitorul

Un părinte dintr-un sat românesc din Ungaria îmi spunea deunăzi, cu naivitate, că nu înțelege ce învață odraslele lui la școala din sat - care se declară a fi românească, adică, scuze!, bilingvă - pentru că, de când sunt școlari, copiii lui nu mai vor să vorbească românește, ci numai ungurește. Până atunci, acasă, cu părinții și cu bunicii vorbeau numai în românește. De când sunt școlari, parcă cineva le-a șters cu buretele tot ce știau până atunci și cu forța îi învață să fie unguri buni, adică să vorbească și să gândească numai, sau în primul rând, în ungurește. Părintele în discuție se plânge de inconștiența profesorilor care le confiscă copiilor o șansă cu care s-au născut.

Cunoaștem cu toții cazuri când copiii, ajungând la majorat, le reproșează părinților români că nu i-a învățat românește. O angajată a primăriei din Jula, cu tată român, de la care a moștenit un nume pur românesc, mi-a spus că e supărată pe taică-său că nu a învățat-o românește, deoarece trăind în acest oraș de lângă granița cu România, de foarte multe ori ar fi avut avantaj din asta, mai ales când și-a căutat un loc de muncă. Mi-am amintit zilele trecute de o veche cunoștință, care este fiica unui român din Chitighaz. Acesta, cu toate că de vreo cinci decenii trăiește și lucrează în mediu pur unguresc, vorbește și azi perfect românește. Însă, fiică-sa a terminat numai școli ungurești, românește a prins doar câteva cuvinte când și-a vizitat bunicii. Fata a devenit mai târziu profesor de engleză, dar a însușit la perfecție și limba germană. De câțiva ani are un loc de muncă despre care mulți doar visează: este interpret la una din instituțiile Uniunii Europene. și, între timp, se năcăjește că, pe lângă engleză, germană și maghiară, ce bine ar fi dacă ar ști și românește.

În zilele de azi, cunoașterea a cât mai multor limbi a devenit o necesitate. Un copil va avea numai avantaje în viață dacă va însuși de la o vârstă cât mai fragedă două sau trei limbi. Ba, mai mult va fi obligat de realitate să facă asta. Va avea șanse mai mari de a obține un loc de muncă sau va avea prioritate la școlile din străinătate. În viitor fără engleză și fără computer nu se va putea. Cu toate traducerea de programe în ungurește, tot „computerul“ va fi mai util decât „sz-mítűgÉpul“.

Însă limba maternă nu și-o învață omul numai pentru avantaje. Limba maternă este

prima limbă pe care o aude un om după ce vede lumina zilei. De obicei, este limba în care vorbește propria lui mamă. Este limba în care trebuie să știe să vorbească cel mai bine. Înainte să fiu acuzată că înșir doar niște truisme, lucruri pe care toată lumea le știe, vreau să spun că, după părerea mea, se apropie vremea când va trebui să ne hotărâm odată pentru totdeauna: dacă mai vrem să fim români, trebuie să ne punem la punct învățământul, începând de la grădinițe și până la facultăți. Este inacceptabil ca un tânăr să primească diplomă de profesor de română, când el nici nu știe să vorbească românește. și nu vorbim despre cazuri izolate. Niciodată copiii de la școlile noastre nu vor învăța românește de la profesori care nici ei nu stăpânesc limba, nu știu să vorbească cursiv, ci cunosc doar regulile gramaticale și analiza unor texte și poezii,

mereu aceleași.

Generația școlărilor de azi, care după 12 sau 16 ani petrecuți în școli „românești“ nu reușesc să vorbească cursiv românește, însă primesc diplome de bacalaureat și de licență care dovedesc că ei știu limba, cu siguranță se vor răzbuna peste câțiva ani, acuzându-ne că le-am furat viitorul, că i-am înșelat. Îmi vine în minte cazul unui tată de 35 de ani din Bihor, care după ce a rămas fără loc de muncă, s-a angajat la o firmă din Oradea. și s-a chinuit să-și mai amintească de vorbele bunicii sale, pentru că la școală a învățat doar cum se conjugă verbul și cum se analizează o poezie de Eminescu. Dar cum vorbește Eminescu, nu l-a învățat nimeni.

Eva IOVA

*Preluare după „Foaia Românească“,
revista românilor din Ungaria*

